

UZASADNIENIE

W piśmie z dnia 19 grudnia 2019 roku (data prezentaty Biura Podawczego) wniesionym pierwotnie do Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie wnioskodawczyni S. P., zastępowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła o wyrażenie zgody na dokonanie czynności prawnej przekraczającej zwykły zarząd majątkiem jej małoletniego dziecka C. L. polegającej na sprzedaży: udziału do 1/2 w lokalu mieszkalnym położonym w S. przy Al. (...) (...) o łącznej pow. 47,15 m² (z piwnicą) wraz z udziałem (...) we wspólnej części budynku i prawie wieczystego użytkowania terenu, objętych księgą wieczystą nr KW (...) i w prawie wieczystego użytkowania gruntu objętego KW (...) dla którego Sąd Rejonowy Szczecin P. i Zachód w S. prowadzi księgę wieczystą nr (...) za kwotę 75.000,00 zł, udziału do 1/2 do przynależnego do tej nieruchomości budynku garażowego w udziale do 1/10 części, posadowionego w S. na działce gruntu nr (...) stanowiącej przedmiot wieczystego użytkowania w udziale do 1/10 części, położonej w obrębie (...) o pow. 190 m² przy ul. (...), dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w Szczecinie Wydział XII Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) za kwotę 3,5 tys. zł oraz udziału do 1/2 samochodu osobowego marki N. (...), rok produkcji 2014, nr rej (...), nr nadwozia (...), nr silnika (...) o pojemności 1386 cm³ za kwotę 3000,00 zł. (k. 3-6 wniosek)

Postanowieniem z dnia 14 stycznia 2020 roku wydanym w sprawie o sygn. akt VIII Nsm 2183/19 Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie stwierdził swoją niewłaściwość i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla m. st. Warszawy w Warszawie jako właściwemu miejscowo i rzeczowo (k. 32 postanowienie)

Postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2020 roku wydanym w niniejszej sprawie tut. Sąd ustanowił kuratora w osobie adw. P. M. z Kancelarii Adwokackiej przy ul. (...), (...)-(...) W. dla małoletniego C. L., ur. (...), w celu reprezentowania małoletniego w sprawie z wniosku S. P. o zezwolenie na dokonanie czynności prawnej przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem małoletniego, toczącej się przed Sądem Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie pod sygnaturą VI Nsm 700/20 (k. 43 postanowienie)

W piśmie z dnia 6 października 2020 roku (data prezentaty Biura Podawczego) kurator małoletniego adwokat P. M. wniósł o niewyrażenie zgody na dokonanie czynności prawnej przekraczającej zwykły zarząd majątkiem w imieniu małoletniego i wniósł o przyznanie mu wynagrodzenia jako kuratorowi ustanowionemu w sprawie według norm prawem przepisanych. Ponadto wniósł o doręczenie załączników wskazanych we wniosku, wskazując, że w przesyłce skierowanej do kuratora brak jest tychże dokumentów i wskazał, że w przypadku ujawnienia się w toku postępowania okoliczności uzasadniających wyrażenie zgody na dokonanie czynności prawnej przekraczającej zwykły zarząd majątkiem jego stanowisko może ulec zmianie (k. 50 pismo).

W piśmie z dnia 11 września 2020 roku (data prezentaty Biura Podawczego) wnioskodawczyni S. P., zastępowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wycofała złożony wniosek w zakresie wyrażenia zgody na zbycie udziału do 1/2 w pojeździe marki N. (...) nr rej. (...), wskazując, iż została odnaleziona umowa zbycia tego pojazdu przez dziadka wnioskodawcy W. Ł. (1), w wyniku czego pojazd ten nie wszedł do masy spadkowej po zmarłym dziadku małoletniego, a następnie ojcu wnioskodawcy W. Ł. (2) i w pozostałym zakresie podtrzymano złożony wniosek. Wskazano również, że kwota uzyskana ze sprzedaży mieszkania oraz garażu zostanie ulokowana na rachunku bankowym, a następnie spożytkowana na wydatki związane z edukacją i kształceniem małoletniego C. L., który w dalszym ciągu się uczy, a później rozpocznie studia, które w (...) są odpłatne. (k. 55-56 pismo).

Na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletni C. L., urodzony dnia (...) w S. w (...) (14 lat) jest synem W. Ł. (W. Ł. (2)) i S. P.. Małoletni C. L. od urodzenia zamieszkuje w (...), nigdy nie był w Polsce ani nie zamierza się do Polski przeprowadzić. Jego ojciec był obywatelem Polski, jednakże przez wiele lat przebywał w Stanach Zjednoczonych i nie miał zamiaru wrócić do Polski. (k. 3-6 uzasadnienie wniosku k. 10-12 kserokopia odpisu skróconego aktu urodzenia wraz z tłumaczeniem na język polski).

W dniu 27 kwietnia 2013 roku w S. w Stanach Zjednoczonych zmarł ojciec małoletniego W. L. (W. Ł. (2)). Postanowieniem z dnia 23 stycznia 2017 roku wydanym w sprawie o sygn. akt II Ns 586/15 o stwierdzenie nabycia spadku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie II Wydział Cywilny stwierdził, iż spadek po W. Ł. (2), zmarłym w dniu (...) roku w S. (Stany Zjednoczone Ameryki), ostatnio zamieszkałym w S. przy Al. (...) (...) na podstawie ustawy nabyli: syn C. L. (syn W. i S.) i syn D. L. (syn W. i J.) w 1/2 części każdy (k. 13 odpis postanowienia).

Postanowieniem z dnia 21 czerwca 2017 roku wydanym w sprawie o sygn. akt II Ns 2/15 o stwierdzenie nabycia spadku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie II Wydział Cywilny stwierdził, iż spadek po W. Ł. (1) (dziadku małoletniego C. L.), zmarłym w dniu (...) r. w S. i tam ostatnio zamieszkałym (mającym miejsce zwykłego pobytu) na podstawie ustawy nabył w całości syn W. Ł. (2) (ojciec małoletniego C. L.) (k. 14 odpis postanowienia).

W wyniku nabycia 1/2 udziału w spadku po zmarłym ojcu małoletni C. L. został właścicielem udziału wynoszącego 1/2 we własności lokalu mieszkalnego położonego w S. przy ul. (...). (...) J. P. (...) o łącznej powierzchni 47,15 m⁽²⁾ (z piwnicą) wraz z udziałem (...) we wspólnej części budynku i prawie wieczystego użytkowania terenu dla której Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie X Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...) o wartości rynkowej 150.000,00 zł (wartość 1/2 udziału małoletniego C. L. wynosi więc 75.000,00 zł), udziału wynoszącego 1/2 we własności przynależnego do tego mieszkania budynku garażowego w udziale do 1/10 części posadowionego w S. na działce gruntu nr (...) stanowiącej przedmiot wieczystego użytkowania w udziale do 1/10 części, położonej w obrębie (...) o powierzchni 190 m⁽²⁾, dla której Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie X Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...) o wartości rynkowej 7.000 zł (wartość 1/2 udziału małoletniego C. L. wynosi więc 3.500 zł). (k. 15-30 wydruk z księgi wieczystej, k. 31 karta pojazdu, k. 57-64 oferty sprzedaży nieruchomości, k. 65 płyta CD ze zdjęciami)

Ponieważ małoletni C. L. ani jego matka nie są zainteresowani składnikami majątku po zmarłym ojcu małoletniego znajdującym się w Polsce, chcieliby zbyć w/w składniki majątkowe babci małoletniego E. Ł., która zarządza obecnie spadkiem w Polsce oraz dba o jego zachowanie (opłaty, utrzymanie itd.). (k. 3-6 uzasadnienie wniosku, 70-71 pisemne oświadczenie wraz z tłumaczeniem na język polski)

Powołany powyżej stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wymienionych dokumentów, których forma i treść nie pozostawia żadnych wątpliwości co do ich autentyczności. Wskazać należy, iż część dokumentów została przedstawiona w formie kserokopii, jednakże żadna ze stron nie kwestionowała ich mocy dowodowej, jak również Sąd nie miał w tym zakresie żadnych wątpliwości.

W odniesieniu do kwestii wartości nieruchomości opisanych we wniosku Sąd w tej materii oparł się na złożonym do akt postępowania zestawieniu ofert sprzedaży mieszkań zlokalizowanych w S. położonych w pobliżu miejsca, w którym zlokalizowane jest przedmiotowe mieszkanie i ofert sprzedaży budynków garażowych położonych w pobliżu tego mieszkania. Sąd oceniając wartość mieszkania wziął pod uwagę wskazania wnioskodawczyni, iż standard mieszkań opisanych w tych ogłoszeniach jest dużo wyższy niż mieszkania, będącego przedmiotem niniejszego postępowania, gdyż jak wynika z dołączonych zdjęć powyższy lokal w przeciwieństwie do mieszkań z ogłoszeń internetowych wymaga generalnego remontu, co wpływa znacząco na obniżenie wartości nieruchomości.

Sąd zważył, co następuje:

Stosownie do treści art. 101 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (dalej: k.r.o.) rodzice obowiązani są sprawować z należytą starannością zarząd majątkiem dziecka pozostającego pod ich władzą rodzicielską (§ 1). Nie mogą oni jednak bez zezwolenia sądu opiekuńczego dokonywać czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu ani wyrażać zgody na dokonywanie takich czynności przez dziecko (§ 3). Jak słusznie podniósł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 listopada 1982 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt I CR 234/82, Lex nr 8486, reprezentacja rodzica w sprawach majątkowych dziecka, jeśli obejmuje czynności przekraczające zakres zwykłego zarządu, wymaga umocowania udzielonego przez Sąd opiekuńczy (art. 101 § 3 k.r.o.). Miernikiem czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu jest ciężar gatunkowy dokonywanej czynności, jej skutki w sferze majątku małoletniego, wartości

przedmiotu danej czynności oraz szeroko pojęte dobro dziecka i ochrona jego interesów życiowych. Konsekwencją braku zezwolenia Sądu opiekuńczego z art. 101 § 3 k.r.o. jest nieważność dokonanej czynności (uchwała pełnego składu Izby Cywilnej SN z dnia 30 kwietnia 1977 r., III CZP 73/76 - OSNCP z 1978 r., nr 2, poz. 19).

Dziecko ma zdolność prawną, a tym samym może być podmiotem praw i obowiązków. Przez majątek należy rozumieć tak aktywa, jak i pasywa, których podmiotem jest dziecko. Może ono nabyć przedmioty majątkowe zarówno w drodze czynności inter vivos (jak np. darowizna), jak i mortis causa (testament). Ustawodawca nie podał katalogu czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu. Należy przyjąć, że taki charakter mają wszystkie czynności dotyczące nieruchomości (J. Ignatowicz, Kodeks Rodzinny, 1993 r., s. 501).

Przed wydaniem rozstrzygnięcia w przedmiocie zezwolenia na dokonanie czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem dziecka Sąd ustala, czy zamierzona czynność istotnie jest zgodna z dobrem dziecka. W tej mierze Sąd bada, czy dla dobra dziecka lepsze będzie dokonanie zamierzonej przez rodziców czynności, czy też jej zaniechanie. Priorytetem jest zdecydowane dążenie do zachowania substancji majątku dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem przeznaczenia danego składnika tego majątku.

W tym miejscu wskazać należy na treść art. 6 k.c., zgodnie z którym strona wywodząca z danego faktu skutki prawne powinna fakt ten udowodnić. Opisana reguła dotyczy okoliczności spornych między stronami, gdyż co do faktów przyznanych istnieje możliwość czynienia ustaleń na podstawie samych ich oświadczeń. Po zastosowaniu tej zasady do realiów niniejszej sprawy, wnioskodawczyni w celu uzyskania korzystnego dla siebie rozstrzygnięcia powinna udowodnić, że działania, które zamierza podjąć w imieniu małoletniego syna po uzyskaniu zgody Sądu nie będą powodowały pokrzywdzenia małoletniego.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy, wskazać należy, że wnioskodawczyni wniosła o wyrażenie przez Sąd zgody na dokonanie czynności prawnej przekraczającej zwykły zarząd majątkiem jej małoletniego dziecka C. L. polegającej na sprzedaży: udziału wynoszącego 1/2 we własności lokalu mieszkalnego położonego w S. przy ul. (...). (...) J. P. (...) o łącznej powierzchni 47,15 m² (z piwnicą) wraz z udziałem (...) we wspólnej części budynku i prawie wieczystego użytkowania terenu dla której Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie X Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...) za kwotę 75.000,00 zł i udziału wynoszącego 1/2 we własności przynależnego do tego mieszkania budynku garażowego w udziale do 1/10 części posadowionego w S. na działce gruntu nr (...) stanowiącej przedmiot wieczystego użytkowania w udziale do 1/10 części, położonej w obrębie (...) o powierzchni 190 m², dla której Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie X Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...) za kwotę 3.500,00 zł. Wskazać należy, iż zezwolenie na sprzedaż w imieniu małoletniego jego udziałów w przedmiotowych nieruchomościach należy do czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu majątkiem małoletniego. W ocenie Sądu powyższa czynność niewątpliwie pozostaje w zgodzie z dobrem małoletniego, który wraz z matką od urodzenia zamieszkuje w Stanach Zjednoczonych, nigdy nie był w Polsce ani nie zamierza się do Polski przeprowadzić. W wyniku czego małoletni C. L. ani jego matka nie są zainteresowani składnikami majątku po zmarłym ojcu małoletniego znajdującym się w Polsce i chcieliby zbyć w/w składniki majątkowe babci małoletniego E. Ł., która zarządza obecnie spadkiem w Polsce oraz dba o jego zachowanie (opłaty, utrzymanie itd.). W wyniku tego małoletni uzyska środki na swoje odpłatne kształcenie lub inne potrzeby, co niewątpliwie jest zgodne z jego dobrem.

Wskazać należało, iż ze złożonego do akt niniejszej sprawy zestawienia ofert sprzedaży podobnych nieruchomości położonych w pobliżu miejsc, w których położone są przedmiotowe nieruchomości, wynika, że wartość rynkowa mieszkania położonego w S. przy Al. (...) (...) o łącznej pow. 47,15 m² (z piwnicą) wraz z udziałem (...) we wspólnej części budynku i prawie wieczystego użytkowania terenu wynosi łącznie 150.000,00 zł. Wartość 1/2 udziału małoletniego C. L. w ww. nieruchomości wynosi więc 75.000,00 zł. Jednocześnie z powyższego zestawienia wynika również, że wartość rynkowa przynależnego do tego lokalu mieszkalnego budynku garażowego wynosi 7.000 zł. Wartość 1/2 udziału małoletniego C. L. w ww. nieruchomości wynosi więc 3.500,00 zł.

Z tych przyczyn Sąd orzekł jak w pkt 1 a i b sentencji postanowienia.

Jednocześnie Sąd zobowiązał wnioskodawczynię S. P. do wpłacenia kwot, o których mowa w pkt 1 sentencji postanowienia na konto bankowe małoletniego C. L. i zobowiązał wnioskodawczynię S. P. do nadesłania Sądowi sprawozdania z dokonanych czynności wraz z kopią aktu notarialnego sprzedaży przedmiotowych nieruchomości (opisanych w pkt 1 a i b sentencji postanowienia) w terminie miesiąca od jej dokonania wraz z rachunkami i potwierdzeniami przelewu oraz zaświadczeniem o ulokowaniu środków na rachunku małoletniego, bądź złożenia oświadczenia, iż transakcja nie została dokonana. W ocenie Sądu takie rozwiązanie pozwoli zabezpieczyć majątek małoletniego przed jego spożytkowaniem przed ukończeniem przez niego 18 roku życia i jednocześnie zachować sądową kontrolę czy jego ewentualny sposób wydatkowania będzie zgodny z dobrem małoletniego.

W zakresie cofniętego przez wnioskodawczynię wniosku o wyrażenie zgody na dokonanie czynności prawnej przekraczającej zwykły zarząd majątkiem małoletniego C. L. polegającej na sprzedaży udziału do 1/2 samochodu osobowego marki N. (...), wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 355 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód ze skutkiem prawnym cofnął pozew, strony zawarły ugodę lub została zatwierdzona ugoda zawarta przed mediatorem albo z innych przyczyn wydanie wyroku stało się zbędne lub niedopuszczalne. W myśl art. 512 § 1 k.p.c. po rozpoczęciu posiedzenia albo po złożeniu przez któregokolwiek z uczestników oświadczenia na piśmie cofnięcie wniosku jest skuteczne tylko wtedy, gdy inni uczestnicy nie sprzeciwili się temu w terminie wyznaczonym. W tych okolicznościach mając na uwadze treść art. 203 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., w myśl którego pozew cofnięty nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa, wobec braku podstaw do uznania tej czynności za niedopuszczalną (art. 203 § 4 k.p.c.), na podstawie art. 355 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Sąd umorzył postępowanie w pozostałym zakresie, wobec wycofania wniosku.

Przepisy regulujące ustalanie wysokości wynagrodzenia kuratorów zostały zawarte w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz. U. poz. 536). Zgodnie z § 1 ust. 1 i 2 ww. Rozporządzenia wysokość wynagrodzenia kuratora ustanowionego dla strony w sprawie cywilnej, zwanego dalej "kuratorem", ustala się w kwocie nieprzekraczającej 40% stawek minimalnych za czynności adwokackie określonych w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2017 r. poz. 2368 i 2400), a w przypadku gdy kuratorem jest radca prawny - w kwocie nieprzekraczającej 40% stawek minimalnych za czynności radców prawnych określonych w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 225 ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1870 i 2400 oraz z 2018 r. poz. 138), w obu przypadkach nie mniej niż 60 zł (ust. 1). Wysokość stawek minimalnych w sprawach nieokreślonych w przepisach, o których mowa w ust. 1, ustala się, przyjmując za podstawę stawkę w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju (ust. 2). Jednocześnie zgodnie z § 1 ust. 3 ww. Rozporządzenia wysokość wynagrodzenia w sprawach wymagających przeprowadzenia rozprawy ustala się w kwocie wyższej niż określona w ust. 1, a nieprzekraczającej wskazanych stawek minimalnych, jeżeli uzasadnia to: nakład pracy kuratora, w szczególności czas poświęcony na przygotowanie się do działania w postępowaniu, liczba stawiennictw w sądzie, w tym na rozprawach i posiedzeniach, czynności podjęte w sprawie, wartość przedmiotu sporu, stopień złożoności sprawy. Zgodnie § 8 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015 poz. 1800) stawka minimalna z zakresu postępowania nieprocesowego w sprawie niewymienionej odrębnie wynosi 240 zł, z czego 40% tej kwoty wynosi 96 zł.

Sąd biorąc pod uwagę nakład pracy kuratora w osobie adwokata P. M. uznał, iż za pełnioną funkcję kuratora dla małoletniego C. L. zasadne będzie przyznanie mu wynagrodzenia w kwocie 96 zł, które należało wypłacić tymczasowo ze Skarbu Państwa – kasa Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie.

O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. zgodnie z ogólną zasadą, iż każdy uczestnik postępowania ponosi koszty związane ze swym udziałem, nakładając jednocześnie na wnioskodawczynię S. P. obowiązek pokrycia kosztów wynagrodzenia dla ustanowionego w sprawie kuratora małoletniego C. L. w osobie adwokata P. M..

(...)